ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਵੈਸ਼ਿਆ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2023 ਦਾ 1617)

ਮਈ 19,2023

[ਐੱਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ ਅਤੇ ਦੀਪਾਂਕਰ ਦੱਤਾ, ਜੇ.]

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ (ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਰੋਕੂ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 3 (1) (x) 18-ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860-ਉਪ ਧਾਰਾ. 323, 325, 392, 452, 504, 506-ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ - ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਝਗੜੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ' ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਦੋ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ-ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 323, 504, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ 3 (1) (x) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ (ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਰੋਕੂ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989-ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਯੂ/ਐਸ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਯੂ/ਐੱਸ. 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਆਯੋਜਿਤਃ ਨਾ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਨਾ ਹੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ (ਜਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ)-ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਤਾਂ "ਜਨਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ" ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਢਲਾ ਤੱਤ ਗਾਇਬ/ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਹਿਲੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮ. ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ – ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ - ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਝੱਲੀ ਗਈ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਤੋਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ - ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ

ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸਮੇਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ

ਆਯੋਜਿਤ : 1. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ' ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਜਾਤੀ ਸਬੰਧੀ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜਨਤਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕੋਣ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ' ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਜਵਾਬ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਜਨਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਡਰਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਸਨ। ਆਈ.ਓ. ਦੁਆਰਾ 21 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 323 ਅਤੇ 504, ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ 3 (1) (x) ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨਾ ਹੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) 'ਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ (ਜਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, "ਜਨਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ" ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤ ਗਾਇਬ/ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸਮੇਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੀ) ਜਨਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 16,17][651- ਸੀ-ਜੀ]

2. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਸਨ, ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ। ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਝਗੜੇ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਿਸ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੋਸ਼/ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਕਿ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਲਈ ਹਰ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਬੇਸ਼ਕ, ਅਜਿਹੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਮੂਰਖ (ਬੇਵਕੂਫ) ਜਾਂ ਮੂਰਖ (ਮੂਰਖ) ਜਾਂ ਚੋਰ (ਚੋਰ) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਜਨਜਾਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਧਾਰਾ 438, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। (ਜੋ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਪਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ (ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ) ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੀਮਤ ਟੈਸਟ ਲਈ ਵੀ, 21 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18][651- ਜੀ-ਐੱਚ; 652-ਏ-ਐੱਫ]

3. ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਦਰਦ, ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮ. ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ। ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬੀ

ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਰਾਜ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ-ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਗੰਜੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ "ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਅੰਗਾਂ" ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਆਈ.ਓ. ਇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਮੇਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੂਜੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੱਚਾਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜੋ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇ। [ਪੈਰਾ 21][652- ਐੱਚ; 653-ਏ-ਡੀ]

ਫਿਓਨਾ ਸ਼੍ਰੀਖੰਡੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2013) 14 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 44: [2013] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 240-'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ.
ਮੁਹੰਮਦ. ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2019) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 107: [2019] 5 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 876; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਨ 1992 (1) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 335: [1990] 3 ਪੂਰਕ . ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 259; ਹਿਤੇਸ਼ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ. (2020) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 710: [2020] 9 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 593-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2019] 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 876	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 9
[1990] 3 ਵਾਧੂ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 259	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 10
[2020] 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 593	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 10

[2013] 9 ਐਸਸੀਆਰ 240 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾਪੈਰਾ 22

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਃ 2023 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1617. 2018 ਦੇ ਏ 482 ਨੰਬਰ 38374 ਵਿੱਚ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 23.05.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ.
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੰਸ਼ਜਾ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਚੈਟਰਜੀ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਅਰਧੇਂਦੁਮੌਲੀ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਏ. ਏ. ਜੀ., ਆਦਰਸ਼ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਦਿਵਯਾਂਸ਼ੂ ਸਹਾਏ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਮਦਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੱਲਵੀ ਕੁਮਾਰੀ, ਅਜੈ ਮਾਰਵਾਹ, ਸੰਜੇ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਅਦਿਤਿਆ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, ਤਪਨ ਮਸਤਾ, ਐਡ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਦੀਪਾਂਕਰ ਦੱਤਾ, ਜੇ.
ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੁਆਰਾ, ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ("ਹਾਈ ਕੋਰਟ", ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 23 ਮਈ, 2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀ. ਸੀ., "ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੰਬਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ[2].
3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 14 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7.00 ਵਜੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ("ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ", ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਝਗੜੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ' ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 20 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 (ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ., ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਅਤੇ 3 (1) (x) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਰੋਕੂ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1989 (ਐਸ. ਸੀ./ਐਸ. ਟੀ. ਅਧਿਨਿਯਮ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 323 ਅਤੇ 504 ਤਹਿਤ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. (ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ., ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
4. ਜਾਂਚ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ("ਆਈ.ਓ "., ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਜਾਂਚ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਈ.ਓ. ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 21 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323,504 ਅਤੇ 3 (1) (x) ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ 3 ਮਈ, 2016 ਨੂੰ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ।
5. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ' ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਡੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਿਆ ਸੀ।

1 ਅਰਜ਼ੀ ਯੂ/ਐਸ 482 ਨੰ. 2018 ਦਾ 38374
2 ਕੇਸ ਅਪਰਾਧ ਨੰ. 2016 ਦਾ 23; ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੰ. 2016 ਦਾ 376

ਅਤੇ 14 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਲਾਠੀਆਂ ਵੀ ਚਲਾਈਆਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਚਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਇੰਚਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 151,107, ਅਤੇ 116, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 325, 392, 452, 504, 506 ਤਹਿਤ 18 ਫਰਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਦੂਜਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ).

6. ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮਾ 3 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 2018 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 482, ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਕਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

8. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 15 ਨਵੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 482, ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ.

9 ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ[4], ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ ਅਤੇ/ਜਾਂ

3 ਸੀ. ਐਸ. ਨੰ. 2017 ਦਾ 07
4 (2019) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 107

ਧਾਰਾ 482, ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ., ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕੀ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ।

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ:

ਏ. ਪਹਿਲੀ ਐਫਆਈਆਰ, ਜੋ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਬੀ. ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਬਿਨਾਂ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ' ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸੀ. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਰਮਿਆਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਗਲਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

ਡੀ. ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਮਿਤੀ 18 ਫਰਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 156 (3) ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਈ. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ[5] ਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਤਾਂ ਗਲਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਐੱਫ. ਹਿਤੇਸ਼ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ[6] ਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਨਾ ਹੀ

5 1992 ਪੂਰਕ (1) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 335

6 (2020) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 710

ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਸ. ਸੀ./ਐਸ. ਟੀ. ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

11. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

12. ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਰਾਜ) ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਵਕੀਲ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀਃ

ਏ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ।

ਬੀ. ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ "ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 21 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਡੀ. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482, ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

13. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਈਓ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨਾ ਅਸਧਾਰਨ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ, ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਉਪਾਅ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

14. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

15. ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (x), ਇਸ ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਸਓ 152 (ਈ) ਮਿਤੀ 18 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

"3. ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ। - (1) ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ

***

(x) ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ' ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਡਰਾਉਂਦਾ ਹੈ;

***

16. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ' ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜਨਤਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕੌਣ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਜੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਹੋਈ ਸੀ।

17. ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਡਰਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ 21 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਅਤੇ 504 ਅਤੇ 3 (1) (x) ਐਸ. ਸੀ./ਐਸ. ਟੀ. ਅਧਿਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਨਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ (ਜਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ)। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, "ਜਨਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ" ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤ ਗਾਇਬ/ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸਮੇਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੀ) ਜਨਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

18. ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ, ਉਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਝਗੜੇ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਿਸ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਇਸ ਦੋਸ਼/ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਲਈ ਹਰ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਬੇਸ਼ਕ, ਅਜਿਹੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਮੂਰਖ (ਬੇਵਕੂਫ) ਜਾਂ ਮੂਰਖ (ਮੂਰਖ) ਜਾਂ ਚੋਰ (ਚੋਰ) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਜਨਜਾਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਧਾਰਾ 438, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। (ਜੋ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਪਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ (ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ) ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੀਮਤ ਟੈਸਟ ਲਈ ਵੀ, 21 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 3 (1) (x) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

19. ਹਿਤੇਸ਼ ਵਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੁਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਅਤੇ 16 ਨੂੰ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਲਿਆ ਹੈ।

20. ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚੇਗਾ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਅਤੇ 504 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

21. ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਦਰਦ, ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ। ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਰਾਜ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ-ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਗੰਜੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ "ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਅੰਗਾਂ" ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਆਈ. ਓ. ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਮੇਤ ਧਿਰਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਘੇਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇ।

22. ਜੋ ਬਚਿਆ ਹੈ ਉਹ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਹੈ। ਫਿਓਨਾ ਸ਼੍ਰੀਖੰਡੇ ਅਤੇ ਅਨਰ ਵਿੱਚ। ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [7], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਕਿਃ

"13. ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। (ਏ) ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ, (ਬੀ) ਅਪਮਾਨ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਭੜਕਾਹਟ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ। ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੋੜਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਏ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਜਾਣ ਕੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਭੜਕਾਹਟ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇਗੀ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 504 ਦੇ ਤੱਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

7 (2013) 14 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 44

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਆਚਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

23. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਅਜਿਹੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਤੱਤ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੋੜਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

24. ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸਮੇਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ।

25. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 2016 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੰਬਰ. 376 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਵਾਦਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ 2016 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੰਬਰ. 376 ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

26. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(ਸਹਾਇਕਃ ਮਹਿੰਦਰ ਯਾਦਵ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler